

Bu makalemizde uluslararası finansal raporlama standartları konusunda kompleks ve tartışmalı konulardan bir diğerine değinmek istiyoruz.

Bildiğiniz üzere IAS 23 kapsamında, banka kredilerimizin faiz giderleri ile kur farklarının faize düzeltme olarak kabul edilen kısımlarını, aktifimizdeki 'özellikli' varlıklar üzerine kaydederek aktifleştirme yapabiliyor, bu sayede gelir tablomuzdan önemli boyutlarda faiz gideri ve kur zararı çekmiş oluyoruz.

Kur farklarının ne kadarının aktifleştirilebileceği konusunda, ilgili döneme ilişkin döviz kuru forward oranlarından ya da fonksiyonel para birimindeki benzer kredilerin faiz oranlarından yola çıkılmasına dayanan iki ayrı yöntem olduğunu biliyorsunuz.

Peki, finansman maliyetleri aktifleştirilen bir banka kredinizin ödeme planında değişiklik yapmanız durumunda ortaya çıkacak yeniden yapılandırma (veya yeni bir itfa planına bağlama) kar/zararı da aktifleştirilecek mi?

Öncelikle konuyu netleştirmek için, banka kredisinin ödeme planı değişikliği durumunda nasıl muhasebe yapılacağını kısaca anlatmamız gerekiyor.

IFRS 9 B3.3.6, B3.3.6A, 5.4.3 ve BC4.253 nolu paragraflarında açıklandığı ve daha önceki makalelerimizde üzerinde durduğumuz şekilde, bir finansal yükümlülüğünüzün ödeme planında değişiklik yapmanız durumunda, yeni ödeme planını orijinal etkin faiz oranıyla iskonto ederek yeni bir defter değeri hesaplıyorsunuz. Eğer bu yeni defter değeri, yapılandırma öncesindeki defter değerinden %10 üzerinde bir farklılık gösteriyor ise, eski kredi sona ermiş yerine yeni bir kredi kullanmış gibi muhasebe yapıyorsunuz. Eğer bu fark %10 un altında kalıyor ise, eski kredi devam ediyormuş kabul edilerek, yeni defter değeri kaydını atarak aradaki farkı doğrudan gelir tablosuna yapılandırma kar/zararı olarak yansıtıyorsunuz.

Peki bu yeniden yapılandırılan banka kredisi, aktifteki özellikli bir varlığı finanse eden spesifik bir kredi ise, bu yapılandırma kar/zararı yine de gelir tablosuna mı gidecek?

Bu konu, hem IAS 23 hem de IAS 39 ve yeni standart IFRS 9 da bir cevabı olmayan, üzeri muğlak kalmış kompleks tartışmalardan birini yansıtıyor.

Uluslararası çevrelerde hem aktifleştirilebilir diyen hem de aktifleştirilemez diyen çok sayıda profesyonel söz konusu. Genel uygulama ise, muhasebe politikası olarak kabul edilerek tüm IAS 23 uygulamalarında tutarlı davranılması kaydıyla her iki opsiyonun da kabul edilebilir olduğu yönünde.

Gelelim argümanlara.

Yeniden yapılanma (modifikasyon) kar/zararları asla aktifleştirilemez diyenlerin ana argümanı, IAS23 paragraf 6 da neyin aktifleştirilebileceğinin yeterince açık şekilde belirlendiği yönünde: 'borçlanma maliyetleri, IFRS 9 da tanımlandığı şekliyle etkin faiz oranı kullanılarak hesaplanan faiz giderlerini kapsar'. Dolayısıyla borç ödeme planı modifikasyon kar/zararları bu tanıma girmez. Bunun ötesinde, IFRS 9 5.4.3. nolu paragrafta açıkça modifikasyon kar/zararları gelir tablosuna atılır yazmaktadır. Her ne kadar bu paragraf finansal varlıkları kastediyor olsa da, BC4.253 bu paragrafın finansal yükümlülükleri de kapsadığını ifade etmektedir. Bu nedenlerle, banka kredisinin ödeme planı modifikasyonlarından kaynaklanan IFRS 9 a göre hesaplanmış gelir giderler IAS23 kapsamında aktifleştirilemez.



International Financial Advisory

Aktifleştirilebilir diyenlerin ana argümanı da, modifikasyon kar/zararının da özünde etkin faiz oranı kullanımının bir sonucu olduğu yönündedir. Modifikasyon kar/zararı, banka kredisinin nakit akışlarının etkin faiz oranıyla iskontosundan çıkmaktadır. Bu görüşe göre, aktifleştirilebilir borçlanma maliyetleri; sadece IAS23 paragraf 6 da yazanlar değil, aynı zamanda IAS23 paragraf 5 te belirtilen 'other costs that entity incurs in connection with the borrowing of funds' tanımına giren her türlü 'diğer maliyetleri' de içerir. Bu bağlamda, banka kredisi modifikasyonundan kaynaklanan kar/zararlar, paragraf 5 teki 'borçlanmayla bağlantılı olarak katlanılan diğer maliyetler' tanımına giren bir finansman maliyeti türüdür.

Yukarıda belirttiğimiz üzere, bu görüşlerden birini muhasebe politikası olarak kabul ederek tüm IAS23 uygulamalarında tutarlı olarak seçilen görüşü uygulamak doğru yaklaşım olacaktır.